

Albert Bartoszewicz

Od redakcji

Acta Polono-Ruthenica 1, 3-6

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od redakcji

Idea utworzenia nowej serii wydawniczej (rocznika) pt. „Acta Polono-Ruthenica” zrodziła się w trakcie obrad V Międzynarodowej Konferencji Naukowej na temat „Polsko-wschodniosłowiańskie powiązania kulturowe, literackie i językowe” (7 - 9 października 1993 roku), zorganizowanej przez ówczesną Katedrę Słowiańszczyzny Wschodniej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie. Materiały z tej konferencji pod tymże tytułem ukazały się nakładem wydawnictwa uczelnianego w ramach serii „Studia i Materiały” Nr 58 w dwóch tomach (1. *Literatura i kultura*, Olsztyn 1994, ss. 219; 2. *Językoznawstwo i translatoryka*, Olsztyn 1995, ss. 289) pod redakcją Alberta Bartoszewicza. Podczas dyskusji panelowej na temat „Polsko-wschodniosłowiańskie powiązania kulturowe, literackie i językowe jako zadania badawcze”, zainicjowanej przez profesora Ryszarda Łuznego i profesora Bazylego Białokozowicza (teksty ich wystąpień opublikowano w 1. tomie materiałów pokonferencyjnych) oraz w podsumowaniu konferencji, zwłaszcza w wypowiedziach prof. Łuznego, podkreślano, że podjęte przed dwudziestu z górą laty prace komparatystyczne i kontaktologiczno-typologiczne w zakresie szeroko pojętych relacji kulturowych polsko-wschodniosłowiańskich należy kontynuować, rozwijać i pogłębiać, z zachowaniem ich wielopłaszczyznowego i interdyscyplinarnego charakteru.

Opinie, postulaty i oczekiwania uczestników konferencji (a było około stu specjalistów – historyków literatury, językoznawców, historyków i folklorystów – z krajowych i zagranicznych ośrodków akademickich) zobowiązały ośrodek olsztyński do zorganizowania za dwa lata kolejnej podobnej konferencji i przygotowania gruntu do uruchomienia serii wydawniczej jako rocznika specjalizującego się w danej problematyce. Realiz-

zacja tych zamierzeń odbywała się stopniowo i konsekwentnie z uwzględnieniem wielu czynników i okoliczności, wpływających na powodzenie tego przedsięwzięcia. Wymienię ważniejsze etapy i fakty.

W 1994 roku dotychczasową Katedrę przekształcono w Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej, którego strukturę organizacyjną stanowią następujące jednostki: Katedra Literaturoznawstwa Wschodniosłowiańskiego, Katedra Językoznawstwa Słowiańskiego, Zakład Komparatystyki Polsko-Wschodniosłowiańskiej, Zakład Historii i Kultury Wschodniosłowiańskiej, Zakład Studiów Bałto-Słowiańskich, Zakład Praktycznej Nauki Języka Rosyjskiego, Pracownia Glottodydaktyki i Socjolingwistyki oraz biblioteka Instytutu. Taka zmiana organizacyjna niewątpliwie sprzyjała poszerzeniu i zróżnicowaniu badań w zakresie polsko-wschodniosłowiańskiego i słowiano-bałtyckiego pogranicza kulturowego jako rezultatu historycznego dziedzictwa oraz rozwoju tożsamości narodowej. Znalazło to swoje odbicie w wielu pracach, monografiach, rozprawach i artykułach naukowych, wykonanych przez pracowników Instytutu, w tym kilka tematów zrealizowano w ramach projektów badawczych finansowanych przez Komitet Badań Naukowych w ramach tzw. grantów. Tytuły prac ogłoszonych drukiem do połowy 1995 roku podaje *Bibliografia publikacji pracowników Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej*, specjalnie przygotowana i opublikowana w 1995 roku z okazji dwudziestolecia uruchomienia na uczelni akademickich studiów rusycystycznych. Ogólnopolskiej - i szerzej - międzynarodowej integracji i aktywizacji w podejmowaniu badań nad omawianą problematyką dobrze zaś służyła wydana od kilku lat pod redakcją Walentego Piłata seria poświęcona kulturze naszych najbliższych północno-wschodnich sąsiadów: *W kręgu kultury litewskiej* (Olsztyn 1991), *W kręgu kultury białoruskiej* (Olsztyn 1994), *W kręgu kultury ukraińskiej* (Olsztyn 1995), *W kręgu kultur bałtyckich* (w druku). Zyskały one liczne pozytywne recenzje na łamach czasopism krajowych i zagranicznych, zachęcając tym samym do dalszej pogłębionej pracy nad podjętą problematyką.

O uruchomieniu wcześniej już rozważanego projektu seryjnego wydawnictwa „Acta Polno-Ruthenica” jako organu naukowego Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie zdecydowano na VI Międzynarodowej Konferencji Naukowej na temat: „Polska a Słowiańszczyzna Wschodnia: pogranicza kulturowe” (Iława 5-7 października 1995 roku). Podczas podsumowania obrad połączonego z dyskusją panelową na temat „Aktualne problemy i perspektywy badaw-

cze polsko-wschodniosłowiańskich relacji etnicznych, językowych i kulturowych. Interdyscyplinarność kulturologiczna” uczestnicy konferencji w całej rozciągłości poparli propozycję autora tego tekstu, by przedyskutowane i pozytywnie zaopiniowane przez specjalistów materiały pokonferencyjne stanowiły zawartość pierwszego tomu „Acta Polono-Ruthenica” jako nowej serii o zasięgu ogólnokrajowym wydawanej z inicjatywy i pod auspicjami Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej naszej Uczelni. Jednocześnie zgłoszono wiele życzeń i postulatów, dotyczących profilu i tematyki konferencji naukowych bezpośrednio korespondujących z problematyką powołanej do życia serii wydawniczej.

Zarówno na ostatnich dwóch naszych konferencjach międzynarodowych, jak i w formie osobistej konsultacji naukowej wiele konstruktywnych propozycji dotyczących perspektyw i kierunków w badaniach nad relacjami kulturowymi Polska – Słowiańszczyzna Wschodnia zgłosił Ryszard Łyżny, Profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Uniwersytetu Jagiellońskiego, którego tekst *O zasadności powołania serii wydawniczej „Acta Polono-Ruthenica”* publikujemy w niniejszym tomie.

Intencją Komitetu Redakcyjnego serii jest to, by zachowując zaszyfowaną w tytule problematykę publikacji nie nadawać jej krępującego sztywnego układu, co pozwoliłoby na kompletowanie i publikowanie niektórych tomów z nietypowymi, ściśle określonymi zadaniami wynikającymi z potrzeby czasu. Tak np. drugi, następny tom pod redakcją Bazylego Białokozowicza powinien według planu ukazać się w 1997 roku, będzie zawierał prace różnych autorów z wielu krajów, traktujące o kontaktach kulturowych polsko-wschodniosłowiańskich ze szczególnym uwzględnieniem problematyki sacrum chrześcijańskie – kościelne więzi unijne – konsekwencje w kulturze duchowej. Będzie poświęcony powszechnie cenionemu w slawistyce światowej Profesorowi Ryszardowi Łużnemu – twórcy kulturologicznej szkoły badawczej w slawistyce polskiej – na siedemdziesięciolecie Jego urodzin.

W przyszłości przewiduje się poszerzenie kręgu gatunkowego drukowanych tekstów o rozprawy, studia, recenzje, sprawozdania i omówienia naukowe. Rozważa się możliwość publikowania w ramach tej serii odrębnych monografii i specjalnie opracowanych tematycznych bibliografii prac z interesującej nas problematyki. Będą drukowane teksty w języku polskim i innych językach słowiańskich bez stosowania transliteracji i transkrypcji. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się możliwość publikacji w innym, niesłowiańskim języku.

Mam nadzieję, że „Acta Polono-Ruthenica” jako nowa seria wydawnicza zainteresuje odpowiednio szeroki krąg odbiorców, co zapewne znajdzie wyraz w nadsyłanych tekstach i korespondencji, którą prosiłbym kierować pod adresem podanym na stronie redakcyjnej każdego rocznika: Redakcja „Acta Polono-Ruthenica”, Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej, ul. Szrajbera 11, 10-007 Olsztyn, tel. (0-89) 27-58-47.

Albert Bartoszewicz